

Voorbeeldzorgplan Wonden

Voorbeeldzorgplannen

Dit voorbeeldzorgplan is met nadruk een *voorbeeldzorgplan* en geen *standaardzorgplan*.

Verpleegkundigen en verzorgenden kunnen het plan als hulpmiddel gebruiken bij het assessment en bij de uitvoering van de zorg. Met dit plan maak je een plan op maat voor een individuele cliënt.

Dit betekent dat je bewust kiest wat wel of niet van toepassing is. Het voorbeeldzorgplan combineert de Omaha-systematiek met inhoudelijke landelijke richtlijnen en expertise uit het veld. Naast gebied-soort actie-actievlak staan in de specificatie puntsgewijs de relevante onderdelen van deze landelijke richtlijnen. Zo gebruik je als zorgmedewerker niet alleen de Omaha-systematiek, maar neem je ook op een eenvoudige en snelle manier kennis van de actuele standaarden en toets je je individuele zorgplan met het voorbeeldzorgplan en de actuele kennis.

Werkwijze

Het voorbeeldzorgplan omvat alle mogelijke aandachtsgebieden met alle mogelijke interventies. Dit zijn er dus veel. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat alle aandachtsvelden en interventies worden overgenomen in een individueel zorgplan. Per onderdeel kijkt de zorgmedewerker wat wel en niet past bij de eigen cliënt in zijn context. Ook kan de zorgmedewerker de specificaties aanpassen voor het op maat maken van het plan. Omaha zorgt voor eenheid van taal en het gebruik van voorbeeldzorgplannen stimuleert dit nog verder. Maar geen cliënt is hetzelfde, dus het blijft zaak dat verpleegkundigen en verzorgenden goed kijken naar de cliënt en blijven nadenken over de zorg. Het voorbeeldzorgplan kan daarbij dienen als ondersteuning, niet om te sturen.

Er zijn voorbeeldzorgplannen beschikbaar van 18 veelvoorkomende onderwerpen in de VVT. We hebben ze gemaakt met een werkgroep die bestond uit (wijk)verpleegkundigen en een kwaliteitsadviseur van Allertzorg, Buurtzorg, Marente, Surplus, Thebe, Zorgaccent en Zorgbalans. De voorbeeldzorgplannen zijn alleen beschikbaar voor leden van de stichting Omaha System Support en te downloaden via het ledendeel op **www.omahasystem.nl**.

Er zijn voorbeeldzorgplannen voor:

- ACT
- ALS
- COPD
- CVA
- Decubitus
- Dementie
- Depressie
- Diabetes
- Elastische kous
- Hartfalen
- Mondzorg
- MS
- Oog druppelen
- Palliatieve zorg
- Parkinson
- Pijn
- Wonden
- Zorg in de stervensfase

Voorbeeldzorgplan Wonden

Gebied	Soort actie	Actievlak	Specificatie
Omgevingsdomein			
<i>Inkomen/financiën</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Financiën	Aandacht voor financieel aspect: dure materialen, (deels) zelf betalen of hoge eigen bijdrage (afhankelijk van verzekeringsvorm)
<i>Inkomen/financiën</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Werk	Niet/nauwelijks kunnen werken, vooral bij chronische wonden • Aandacht voor werk (arbeidsomstandigheden, verzuim, arbeidsongeschiktheid, re-integratie) • (Stimuleren) contact bedrijfsarts en werkgever
<i>Inkomen/financiën</i>	CM Case-managen	Zorg door psycholoog/maatschappelijk werk	Verwijzen naar maatschappelijk werk voor schuldhulpverlening
<i>Omgevingshygiëne</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Infectiepreventie	Wees alert op: • Ziekteverwekkers • Omgaan met huisdieren
<i>Omgevingshygiëne</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Materialen (verbruiksartikelen)	(Verband)materiaal bewaren in afgesloten doos/box
<i>Omgevingshygiëne</i>	B Behandelen en procedures toepassen	Veiligheid	Bij gebruik kraanwater, eerst 30 seconden laten stromen • Zorg voor schoon werkveld
Gebied			
Psychosociaal domein			
	Soort actie	Actievlak	Specificatie

<i>Geestelijke gezondheid</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Copingsvaardigheden	Begeleiding bij: • Acceptatie en verwerking • Gevolgen van wond
<i>Geestelijke gezondheid</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Geestelijke zorg	Begeleiden bij: • Confrontatie met geur, littekens en blijvende gevolgen • Schaamte • Stress en angst • Psychosociale problemen Ondersteuning zelfmanagement
<i>Geestelijke gezondheid</i>	MB Monitoren / Bewaken	Geestelijke zorg	Monitoren van geestelijke gezondheid, zeker bij langdurige wonden
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Copingsvaardigheden	Begeleiding bij: • Acceptatie en verwerking • Gevolgen van wond
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Geestelijke zorg	Begeleiden bij ziekteproces: • Confrontatie met littekens en blijvende gevolgen • Stress en angst • Psychosociale problemen
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen – mentaal/emotioneel	Signaleren overbelasting
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Voeding, beleid/balans	Advies en voorlichting over: • Gezonde voeding, met name voldoende eiwitten • Voldoende vochtinname
<i>Mantelzorg/zorg voor kind of huisgenoot</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Wondzorg/verband verschonen	Instructie mantelzorg: • Verzorging van de wond • Inspectie van de wond
<i>Seksualiteit</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Copingsvaardigheden	Begeleiden bij: • Seksuele problemen, bijvoorbeeld door afkeer van wond of door sterk ruikende wonden

<i>Sociaal contact</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen – mentaal/emotioneel	Monitoren signalen sociaal isolement, met name bij sterk ruikende wonden
Gebied	Soort actie	Actievlak	Specificatie
Fysiologisch domein			
<i>Besmettelijke/infectueuze conditie</i>	B Behandelen en procedures toepassen	Infectiepreventie	Infecties voorkomen (persoonlijke hygiëne, handen wassen, beschermingsmiddelen, enz.)
<i>Huid</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Anatomie/fysiologie	Advies en instructie over: • Soort wond • Oorzaken wond • Wondgenezingsproces • Goede voeding en voldoende vochtinname Ondersteuning zelfmanagement
<i>Huid</i>	CM Case-managen	Continuïteit van zorg	Samenwerking met/verwijzen naar andere disciplines onder andere: (huis)arts, wondverpleegkundige, fabrikant/leverancier
<i>Huid</i>	CM Case-managen	Materialen (verbruiksartikelen)	Bestellen van wondmateriaal
<i>Huid</i>	B Behandelen en procedures toepassen	Monster verzameling	In overleg met behandelaar wondkweek afnemen bij verdenking wondinfectie
<i>Huid</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Signalen/symptomen - fysiek	Advies en voorlichting over: • Inspectie van de wond • Voorkomen van wonden (met name skin tears bij ouderen: kans op stoten en vallen verminderen, vermijden van wrijving, schuiven, stoten, krabben, gebruik huidvriendelijke verbanden/pleisters, zorgen voor gezonde huid door goede voeding en voldoende vochtinname, voorkomen van uitdroging huid) Ondersteuning zelfmanagement

Huid	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen – fysiek	Inspecteren en observeren van de wond om verandering vast te stellen (roodheid, lokale warmte, oedeem, infectie, enz.) • Neem wondanamnese af. Hiervoor zijn in Nederland drie modellen gangbaar die gecombineerd met elkaar alle onderdelen van wondzorg bevatten: Time, WCS en Altis: - Tissue: vitaal of dood weefsel, zwart, geel, rood? - Infectie: infectie, roodheid, zwelling, pijn, warmte, koorts, toename wondvocht, geur? - Moisture: droog, vochtig, hoe ziet het verband eruit, hoe vaak wordt verband verwisseld? - Edge: hoe ziet wondrand eruit? • Wat is de achterliggende oorzaak van de wond? • Evalueer regelmatig de voortgang (maak afspraken hoe vaak) en beoordeel de wond bij elke verbandwissel. Meet de wond regelmatig op of maak foto's.
Huid	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Wondverzorging/verband verschonen	Advies en instructie over goede wondzorg: • Reden van wondverzorging • Hoe de wond goed te verzorgen • Leefregels Ondersteuning zelfmanagement
Huid	B Behandelen en procedures toepassen	Wondverzorging/verband verschonen	Wond verzorgen volgens voorschrift/wondplan
Huid	MB Monitoren / Bewaken	Wondverzorging/verband verschonen	Wondzorg en gebruik materiaal is afhankelijk van: • Soort wond: mechanische, operatie-, steek-, snij-, schaaf-, scheur-, chemische, thermische, elektriciteits-, stralings-, infectie-, oncologische, circulatiestoorniswond • Fase van genezing: reactiefase (uitbreiding van verwonding voorkomen en wondgebied voorbereiden op genezing), regeneratiefase (beschadigde huid wordt vervangen door nieuw weefsel en wond wordt gesloten), rijpingsfase (granulatiweefsel rijpt uit tot een dun, soepel en wit bindweefsel litteken)

			Zwarte wond (wond met necrose; verwijdering necrose volgens voorschrift), gele wond (reinigen wondbed en absorptie van exsudaat), rode wond (beschermen wondbodem en voorkomen uitdroging wond)
<i>Pijn</i>	B Behandelen en procedures toepassen	Medicatie-toediening	Pijnmedicatie toedienen volgens voorschrift
<i>Pijn</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Signalen/symptomen – fysiek	Advies en voorlichting over: Oorzaak pijn Werking verbandmateriaal Pijnbestrijding: pijnmedicatie, goede houding, afleiding zoeken, beweging, TENS (Transcutane Elektrische Neuro Stimulatie)
<i>Pijn</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen – fysiek	Beoordeel wondgerelateerde pijn. Kijk naar lichaamstaal en non-verbale signalen. Gebruik eventueel een pijnscorelijst.
Gebied	Soort actie	Actievlak	Specificatie
Gezondheids-gerelateerd gedragsdomein			
<i>Fysieke activiteit</i>	CM Case-managen	Continuïteit van zorg	Samenwerking met/verwijzen naar ergo-/fysiotherapeut
<i>Fysieke activiteit</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Oefening en beweging	Advies en voorlichting over: Belang van evenwicht rust en beweging
<i>Medicatie</i>	CM Case-managen	Medicatie coördinatie/bestelling	Medicatie bestellen
<i>Medicatie</i>	MB Monitoren / Bewaken	Medicatie coördinatie/bestelling	Nagaan of cliënt of mantelzorgers in staat is zelf voor medicatie te zorgen

<i>Medicatie</i>	MB Monitoren / Bewaken	Medicatie werking en bijwerkingen	Bewaken: • Werking medicatie • Is cliënt of mantelzorg in staat medicatie op de juiste wijze toe te dienen? Signaleren: • Bijwerkingen
<i>Medicatie</i>	B Behandelen en procedures toepassen	Medicatietoediening	Toedienen van medicatie volgens voorschrift en medicatietoedienlijst
<i>Persoonlijke zorg</i>	B Behandelen en procedures toepassen	Persoonlijke hygiëne	Hulp bij: • ADL • Eventueel gebruik van meetinstrument voor meten mate van zelfstandigheid
<i>Voeding</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Anatomie/fysiologie	Advies en voorlichting over: • Relatie voedingstoestand en wond • Ondersteuning zelfmanagement
<i>Voeding</i>	CM Case-managen	Continuïteit van zorg	Samenwerking met diëtist • Regelen van voeding
<i>Voeding</i>	MB Monitoren / Bewaken	Signalen/symptomen - fysiek	Screen de voedingstoestand. Gebruik evt. een meetinstrument. • Controleer op uitdroging • Houd het gewicht in de gaten • Verwijs bij voedingsrisico naar een diëtist (in overleg met behandelaar)
<i>Voeding</i>	AIB Adviseren / Instrueren / Begeleiden	Voeding, beleid/balans	Advies en voorlichting over: • Gezonde voeding • Eiwitrijke voeding • Voldoende vochtinname • Gewicht • Ondersteuning zelfmanagement
<i>Voeding</i>	B	Voeding, beleid/balans	Aanreiken goede voeding

	Behandelen en procedures toepassen		
<i>Voeding</i>	CM Case-managen	Voeding, beleid/balans	Samenwerking met/verwijzen naar diëtist

Richtlijnen:

[Richtlijn Wondzorg, 2013](#)

Vilans KICK-protocollen

[Kenniscentrum Wondzorg WCS met richtlijnen en wondwiki](#)

www.zorgvoorbeter.nl